

Budsjett 2025

Notat til budsjett fra Samarbeidslista

Innledning

Som et tillegg til kommunedirektørens forslag med endringer beskrevet i dette dokumentet legges følgende forslag til budsjettet for 2025 frem:

Det er en utfordrende tid i kommunen. 2024 som skulle vært et omstillingsår ble et år preget av rekruttering, innkjøring og interne utfordringer. Det er viktig at det i 2025 ses på hvordan man kan sikre en ansvarlig drift, samtidig som man ser på mulige løsninger for å sikre at kommunen får startet på jobben med å dekke inn for tidligere års merforbruk. Kommunestyret opprettet i 2023 et økonomiutvalg som senere ble nedlagt, men i økonomiutvalget ble det bestilt en rekke saker som kommer til politisk behandling, heriblant salg av aksjer, eiendeler og eiendom.

Kommunestyret forventer at 2025 blir et år hvor vi ser på tiltak og at vi felles med kommunedirektørens administrasjon kan finne gode tiltak som står seg over tid. Kommunestyret vedtok i juni 2024 en inndekningsperiode over fire år for merforbruket for 2023, dette vil vi ikke klare med det signaliserte merforbruket for 2024.

Samtidig som vi skal redusere kostnader er det viktig at det gjøres en jobb med å øke inntektene til kommunen, det er et fortsatt ubenyttet potensial på flere områder. Kommunen er i gang med flere prosjekter som kan være med å styrke våre inntekter enten som engangssum eller over tid.

Den store utfordringen og største kostnadsdriveren er helse- og omsorgsavdelingen. Røyrviks demografi og innbyggernes behov øker, som varslet til flere kommuner, her er Røyrvik i stor grad et forvarsel. I kommunestyret i oktober 2024 vedtok kommunestyret en rekrutteringsordning innenfor helsesektoren, som trolig vil være reduserende med tanke på bruk av bemanningsbyråttjenester som i 2024 har vært en svært stor kostnad.

I dette budsjettforslaget er det lagt inn noen forslag til direkte kutt i budsjettet, men kommunestyret forventer at administrasjonen også frem mot revidert budsjett tar høyde for å redusere kostnader frem mot revidert budsjett i juni 2025, med bakgrunn i sin kompetanse rundt driften av kommunen som sikrer en bærekraftig drift.

Samtidig som vi står i en utfordrende situasjon er det viktig at vi ivaretar samfunnsutvikling og bærekraft. Vi må legge en langsiktig plan for å sikre bærekraftig drift, men vi må også ha med oss hvilke konsekvenser eventuelle kutt vil få.

En viktig del av arbeidet fremover og som har vært en utfordring over år er budsjett disiplin, og er også tatt med i tiltaksplan som oversendes Statsforvalteren, og et viktig premiss for budsjett disiplin er også realistisk budsjettering ut fra dagens driftsmønster og rammer. Derfor gjøres det i dette forslaget ingen kutt i rammenivå, men forslag på noen direkte kutt og bestillinger for det videre arbeidet.

Alle kutt legges inn for å redusere merforbruket til inndekning senere år.

Konkrete forslag:

6	Bruk av næringsutviklingsfond	Kutt 250 000,- til diverse tilskudd næringsformål	-	250
		Kutt 250 000,- til bosettingskoordinator	-	250
33	Kommunale råd og utvalg	Komite for kultur og trivsel legges ned.		-
40	Ansvar 1630 Kulturtiltak	Posten settes til 0 kroner.	-	60
44	Namdal Folkehøyskole	Tilskudd til Namdal Folkehøyskole kuttes i 2025.	-	18

Begrunnelse for kutt i bruk av næringsutviklingsfond er blant annet budsjetteringen for renter og avdrag med bruk av fondet, derfor foreslås det å kutte ekstraordinære kostnader fra fondet, men opprettholde førstelinjetjenestekjøp som en viktig del av flere saker som både pågår og som kommer i 2025.

Kommentarer for hvert rammeområde:

Sentraladministrasjon:

Kommunestyret har forståelse for økningen på sentraladministrasjon, da kommunestyret ser at fagkompetanse og utredningskraft er viktig i de prosesser som skal gjennomføres, både daglig og i den ekstraordinære situasjonen. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere om regnskapsføring for kirken er hensiktsmessig videre og hvorvidt det skal legges frem ny avtale om dette.

Ut over dette ber kommunestyret om at det tas en gjennomgang av systemer, lisenser og avtaler gjennomgås og at det ses på bruken og nytten av disse. Vi ber også om at kommunedirektøren sammen med de andre kommunedirektørene i Namdalen diskuterer ulike samarbeidsområder for å redusere kostnader og styrke kompetanse.

Enhet for kultur og samisk

Kommunestyret er tilfreds med det kommunedirektøren beskriver innenfor området. Det er i flere tilfeller omtalt i kommunestyret at vi må sørge for at tiltak som gjennomføres innenfor avdeling for samisk og språksenter må være i tråd med bevilgede midler fra Sametinget, slik at vi unngår å betale tilbake tilskuddsmidlene vi får fra Sametinget.

Oppvekst

Det bør tas en gjennomgang på avdelingen tilknyttet tilrettelagt opplæring og vedtak slik at dette henger sammen. Det er viktig at elevene får den opplæringen de har krav på, og det er viktig at det ses på ressursbruken innenfor rammeområdet.

Delingstimer på oppvekst opprettholdes, da dette anses å være både besparende og hensiktsmessig. Vi ser en stor risiko i flere vedtak på tilrettelagt opplæring og brukerrettede tiltak på oppvekst om ikke dette tiltaket tas med i budsjettet. I budsjettdokumentet fra kommunedirektøren er det også tatt høyde for at oppvekstsenteret er under Statsforvalterens oppfølgingsordning.

Her foreslås det å kutte tilskudd til Namdal Folkehøyskole. Her ber kommunestyret om at det i eierskapsmeldingen som fremlegges i 2025 at det innstilles på at man trer ut av stiftelsen.

Øvrig er reduksjon av åpningstid for SFO og ny organisering av barnehage i tråd med tidligere politiske bestillinger.

J.fr. kostnadsanslag på tiltak beskrevet i budsjettet vil det bli en kostnadsreduksjon på 1 000 000 kroner.

Helse og omsorg

Røyrvik kommune har en stor andel av pleietrengende og personer med behov for sykeheimplass eller bistand i hjemmet. Økningen på rammeområdet er stort sammenlignet med regnskapstall for 2023. Kommunestyret påpeker den store andelen som er satt av til bemanningsbyrå, spesielt sett i lys av vedtatt rekrutteringsordning.

Kommunestyret ber om at kommunedirektøren om nødvendig tar i bruk ekstern bistand for å vurdere ressursbehov innenfor rammeområdet.

De foreslåtte aktivitetene innenfor rammeområdet er i tråd med politiske bestillinger behandlet i tidligere saker.

Kommunestyret har tidligere vedtatt at vi må få fullfinansiert en ordning rundt forsterket akuttmedisinsk beredskap.

Plan, drift og eiendom

Bruk av NTE-fond:

Det foreslås å sette av 1 000 000 kroner til omstilling. Her ber kommunestyret om at kommunedirektøren iverksetter et arbeid for å se om det er noen av midlene til omstillingsprogrammet som kan søkes ut til å løse eller belyse utfordringene innenfor driften av kommunen.

I investeringsbudsjettet foreslås det også å ta inn ENØK-tiltak på boliger, her foreslås det at denne inndekningen på 2 300 000 hentes fra NTE-fondet.

Investeringsbudsjett og bruk av fond:

Kommunestyret ser at flere tiltak må prioriteres i 2025. Samtidig er det også mange kostnader som må vente. I investeringsbudsjettet for 2025 er det tatt med noen flere tiltak enn det kommunedirektøren har beskrevet som prioriterte tiltak. Inndekningen for disse tiltakene hentes fra NTE-fondet.

I følge regnskapsvedtak i juni 2024 var det pr. 31.12.2023: 5,9 millioner disponibelt på NTE-fondet, og det ble utbetalt i overkant av 2,1 millioner i 2024. NTE-overskuddet skal ikke gå til drift men til utviklingstiltak, derfor foreslås det i dette forslaget at ENØK-tiltak (Energieffektivisering) finansieres ved bruk av NTE-fond.

60	Investerings budsjett	Prioriterte tiltak som tas med i 2025:	
		Oppgradering vann- og avløpsledning	800
		Driftskontroll vannledningsnett	150
		Takrenner og takstiger utleieboliger	150
		ENØK-tiltak ROS – ny varmvannsbereder*	300
		ENØK-tiltak utleieboliger*	2 300
SUM investeringer		3 700	

*Bruk av NTE-fond til inndekning av disse investeringsprosjektene.

Kommunestyret ber samtidig kommunedirektøren om å vurdere om bredbåndsutbygging i Tjønnvika også bør prioriteres, eller om det er andre internettløsninger som kan løse utfordringene grenda har, med tanke på varslet nedstengning av dagens løsning.

Prosjekt nye boliger

Kommunestyret ber kommunedirektøren gå i dialog med relevante aktører for å få på plass en intensjonsavtale eller lignende or å få benyttet kommunens ubebygde boligtomter. Avsatte fondsmidler bør bli vurdert benyttet i dette tilfellet.